

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta
Complectens Primam Secundæ, & Secundam Secundæ Summæ
Theologiæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

10 Vtrum bona temporalia cadant sub merito.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72759)

quantitatis ac virtutis, q̄ gratia præexistens, ut manifeste patet cum augetur vsq; ad consummationem patriæ: non tamen excedit efficaciam gratiæ præexistentis in disponendo ac merendo eā, sed est proportionatus terminus illius. Et hoc est non excedere illam in virtute, quamuis in quantitate. Vnde obiectio primi dubij in æquiuoco laborat.

Nam dupliciter intelligi potest esse supra virtutem, Vno modo habere maiorem virtutem: alio modo esse improporionatū effectum, seu terminum illius virtutis. Et in secundo sensu sumitur in littera non in primo: quia primus concidit: cū alio modo supra littera. I. esse supra quantitatem. nā eundem rationis est esse supra quantitatem & virtutem in primo sensu.

AD TERTIUM dicendum, quod quolibet actu meritorio meretur homo augmentum gratiæ, sicut & gratiæ cōsummationem, quæ est uita æterna. Sed sicut uita æterna non statim redditur, sed suo tempore, ita nec gratia statim augetur, sed suo tempore. cum saliquis sufficienter fuerit dispositus ad gratiæ augmentum.

ARTICVLVS IX.

Vtrum homo possit perseverantiam mereri.

AD NONVM sic proceditur. Videtur q̄ aliquis possit perseverantiam mereri. Illud. n. qd̄ homo obtinet petēdo, potest cadere sub merito habentis gratiā: sed perseverantiam petendo homines a Deo obtinent, alioquin frustra peteretur a Deo in petitionibus orationis Dominice, ut Augustinus exponit* in lib. de bono perseverantiæ. ergo perseverantiā potest cadere sub merito habentis gratiā.

¶ 2 Præter. Magis est non posse peccare, quam non peccare: sed non posse peccare cadit sub merito. meretur enim aliquis vitam æternam, de cuius ratione est impeccabilitas. ergo multo magis potest aliquis mereri ut non peccet, qd̄ est perseverare.

¶ 3 Præter. Maius est augmentum gratiæ, q̄ perseverantia in gratia. quis habet: sed homo potest mereri augmentum gratiæ, ut supra dictū est. ergo multo magis potest mereri perseverantiā in gratia, quam quis habet.

SED CONTRA est, quod omnino quod quis meretur, a Deo consequitur, nisi impediatur per peccatum: sed multi habent opera meritoria, qui non consequuntur perseverantiā. nec potest dici quod hoc fiat propter impedimentum peccati: quia hoc ipsum quod est peccare, opponitur perseverantiæ, ita quod si aliquis perseverantiā mereretur, Deus non permitteret aliquem cadere in peccatum. non igitur perseverantiā cadit sub merito.

RESPON. Dicendum, quod cum homo naturaliter habeat liberum arbitrium flexibile ad bonum, & ad malū, dupliciter potest, aliquid perseverantiā in bono obtinere a Deo. Vno quidem modo per hoc, quod liberum arbitrium determinatur ad bonum per gratiam consummatam, quod erit in gloria. Alio modo ex parte motionis diuinæ, quæ hominem inclinat ad bonum vsq; ad finem. Sicut autē ex dictis patet, illud cadit sub humano merito, quod comparatur ad motum liberi arbitrii directi a Deo mouente, sicut terminus, non autem id quod comparatur ad prædictum motum, sicut in principium. Vnde patet, quod perseverantia gloriæ, quæ est terminus prædicti motus, cadit sub merito: perseverantia autem viæ non cadit sub merito: quia dependet solum ex motione diuina, quæ est principium omnis meriti: sed Deus gratis perseverantiā bonum largitur, cuiusque illud largitur.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod est ea quæ non meremur, orando impetramus: nam & peccatores Deus audit, peccatorū veniam petentes, quam non merentur, ut patet per Augustinum super illud Iohannis. Scimus quia peccatores Deo non exaudit: alioquin frustra dixisset Plubicanus. Deus propitius esto mihi peccatori, ut dicitur Luc. 18. Et similiter perseverantiā donum aliquis petendo a Deo impetrat vel sibi, vel alij, quibus sub merito non cadat.

AD SECUNDVM dicendum, quod perseverantia quæ erit in gloria, comparatur ad motum liberi arbitrii meritorium sicut terminus, non autem perseverantia viæ ratione prædicta. Et similiter dicendum est ad tertium de augmento gratiæ, ut per prædicta patet.

re reddendum, cum scilicet aliquis fuerit sufficienter dispositus ad augmentum gratiæ. Quod tunc solum est, cum aliquis ita vitetur accepta gratia secundum proportionem virium suarum, ut in nullo gratia Dei desit per negligentiam, ut ibidem author dicit.

¶ Super Quæstionē centesimā decimaquarta, Articulum nonum. IN art. 9. eiusdem quæstionis dubium statim occurrit circa rationem literæ. Quare perseverantia non cadit sub merito, quia dependet solum ex motione diuina &c. Si enim hæc ratio valet, augmentum gratiæ non caderet sub merito, quia dependet solum ex motione diuina. Nec valet dicere, quod dependet ex nobis dispositiue: quia etiam perseverantia dependet ex nobis dispositiue. Ad hoc dicitur, quod ratio literæ non consistit in dependentia solum ex motione diuina effectiue, sed consistit in hoc, quod dependet solum ex motione diuina, quæ est principium gratiæ: ita quod duobus existentibus membris distinctionis in littera. esse terminū, & esse principium actionis gratiæ; & primo cadente sub merito, secundo non, cū perseverantia viæ consistat in primo solum, ita quod ly solum, excludit ab opposito membro, terminare motionem, consequens est quod perseverantia viæ non cadit sub merito. Et ex hoc apparet differentia inter augmentum gratiæ, & perseverantiā viæ: quia licet conveniant in hoc, quod utrumque ex solo Deo dependet effectiue, differant tamen in hoc, quod augmentatio est talis actio Dei, quæ habet terminū terminatū motū gratiæ prius datam, ut patet. Perseverantia vero, quæ consistit in sola gratiæ conseruatione, & cōseruatione gratiæ nihil aliud est quod productio eius cōtinuata, seu non interrupta, nullū habet terminū nouū, quod sit terminus motus gratiæ iam existenti. Constat. n. quod ipsa prima gratia, non nouo modo habens, sed eo modo habens, terminat conseruationem: & ideo non cadit sub merito.

ARTICVLVS X. Vtrum temporalia bona cadant sub merito.

AD DECIMVM sic proceditur. Videtur, quod temporalia bona cadant sub merito. Illud. n. quod promittitur aliquibus ut premiū iustitiæ, cadit sub merito: sed temporalia bona promissa sunt in lege veteri, sicut merces iustitiæ ut patet Deut. 28. ergo videtur quod bona temporalia cadant sub merito.

¶ Super quæstionē centesimā decimaquarta, Articulum decimum.

IN articulo eiusdem quæstionis, & ult. totius libri huius, nota tria. primo, quod cum dicitur, Omnia illa, quibus homo adiuuatur ad

¶ Super Quæstionē centesimā decimaquarta, Articulum nonum.

IN art. 9. eiusdem quæstionis dubium statim occurrit circa rationem literæ. Quare perseverantia non cadit sub merito, quia dependet solum ex motione diuina &c. Si enim hæc ratio valet, augmentum gratiæ non caderet sub merito, quia dependet solum ex motione diuina. Nec valet dicere, quod dependet ex nobis dispositiue: quia etiam perseverantia dependet ex nobis dispositiue. Ad hoc dicitur, quod ratio literæ non consistit in dependentia solum ex motione diuina effectiue, sed consistit in hoc, quod dependet solum ex motione diuina, quæ est principium gratiæ: ita quod duobus existentibus membris distinctionis in littera. esse terminū, & esse principium actionis gratiæ; & primo cadente sub merito, secundo non, cū perseverantia viæ consistat in primo solum, ita quod ly solum, excludit ab opposito membro, terminare motionem, consequens est quod perseverantia viæ non cadit sub merito. Et ex hoc apparet differentia inter augmentum gratiæ, & perseverantiā viæ: quia licet conveniant in hoc, quod utrumque ex solo Deo dependet effectiue, differant tamen in hoc, quod augmentatio est talis actio Dei, quæ habet terminū terminatū motū gratiæ prius datam, ut patet. Perseverantia vero, quæ consistit in sola gratiæ conseruatione, & cōseruatione gratiæ nihil aliud est quod productio eius cōtinuata, seu non interrupta, nullū habet terminū nouū, quod sit terminus motus gratiæ iam existenti. Constat. n. quod ipsa prima gratia, non nouo modo habens, sed eo modo habens, terminat conseruationem: & ideo non cadit sub merito.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod est ea quæ non meremur, orando impetramus: nam & peccatores Deus audit, peccatorū veniam petentes, quam non merentur, ut patet per Augustinum super illud Iohannis. Scimus quia peccatores Deo non exaudit: alioquin frustra dixisset Plubicanus. Deus propitius esto mihi peccatori, ut dicitur Luc. 18. Et similiter perseverantiā donum aliquis petendo a Deo impetrat vel sibi, vel alij, quibus sub merito non cadat.

AD SECUNDVM dicendum, quod perseverantia quæ erit in gloria, comparatur ad motum liberi arbitrii meritorium sicut terminus, non autem perseverantia viæ ratione prædicta. Et similiter dicendum est ad tertium de augmento gratiæ, ut per prædicta patet.

ARTICVLVS X. Vtrum temporalia bona cadant sub merito.

AD DECIMVM sic proceditur. Videtur, quod temporalia bona cadant sub merito. Illud. n. quod promittitur aliquibus ut premiū iustitiæ, cadit sub merito: sed temporalia bona promissa sunt in lege veteri, sicut merces iustitiæ ut patet Deut. 28. ergo videtur quod bona temporalia cadant sub merito.

¶ Super quæstionē centesimā decimaquarta, Articulum decimum.

IN articulo eiusdem quæstionis, & ult. totius libri huius, nota tria. primo, quod cum dicitur, Omnia illa, quibus homo adiuuatur ad

ar. 6. 7. & 8.

Tr. 44. eu. 10. post med. illius to. 9.

In isto ar. & art. 8. In cor. & ab arg.

2. 2. q. 121. ar. 5. ad 4.

